

Zientzia eta teknologia

JOXERRA AIZPURUA

Super-eroankortasunak ehun urte “bete” ditu

1911KO APIRILAREN 8AN H. K. Onnes fisikari holandarrak frogatu zuen merkurioa asko hoztu ondoren elektroak erresistentziarik gabe higitzen direl. Bestela esanda, super-eroankortasuna existitzen dela frogatu zuen.

Onnesek 4,2 kelvineraino (-267°C) hoztu zuen merkurioa eta elektroak libreki higitu ziren erresistentziarik gabe. Orduz geroztik, super-eroankortasuna gero eta tenperatura altuagoan lortzea izan da ikerketen helburua; lehen urratsa 1986. urtean eman zen, 150 kelvinean (-123°C) kobre eta oxigenoz osatutako zeramika super-eroalea osatu zenean.

Egun ikerketak arestian aipatu ildotik jarraitzen badu ere, aplikazio ugari eman zaizkio dagoeneko. Medikuntzan, garunaren funtzionamendua aztertzeko detektagailu magnetikoak dira horren adibide, baina aplikaziorik ikusgarriena lebitazioari emandako bulkadan datza, horrela garatu baita Maglev izeneko abiadura handiko trena. Tren horren lerro esperimental bat Japonian eraiki zen, eta 581 km/h-ko abiadura lortu zuen.

Maglev tren azkarra, super-eroankortasunari esker garatutako aplikazioetako bat.

50 urte dira Yuri Gagarin espazioratu zela

YURI ALEXEYEVICH GAGARIN 1934ko martxoaren 9an jaio zen Klushinon, SESBn. Bere aita arotza zen eta bere ama nekazaritza lanetan aritzen zen. Oinarrizko ikasketak burutu ondoren, Gagarin fundizio-ingeniaritzan espezializatu zen.

Bere ametsa hegan egitea zenez, 20 urte zituela aeroklub batean izena eman eta oso emaitza onak lortu zituen. Hortik pilotuen akademiara joan eta kosmonauta izateko hautatutakoan artean egotea lortu zuen.

1961eko apirilaren 12an Gagarin espaziora bidali zuten, eta grabitate eza sentitzeaz gain Lurra espaziotik ikusi zuen lehen gizakia izan zen. Bere hegaldiak 108 minutu iraun zuen eta Lurrari bira bat eman zion 27.000 km/h-ko abiaduran. Bidaiaaren akabera ez zen oraingoan antzekoa izan, paraxuta erabili baitzuen lurreratzeko.

1968ko martxoaren 27an hil zen Gagarin, gidatzen ari zen MIG abioiarekin istripua izan ostean.

WWW.SPACEFACTS.DE

la zazpi mila milioi gara munduan

Aurten helduko gara kopuru horretara, eta joan den mendean egindako aurreikuspenen aurka, munduak lortu du janari nahikoa ekoiztea eta pobrezia txikitzea, Michigan Unibertsitateko David Lam ekonomialariaren hitzetan.

<http://ttiki.com/26069> (Gaztelaniaz)

Antsietatearen gakoak argitu nahian

Zergatik pertsona batzuk, arazo arinen aurrean, asko larritzen dira, eta beste batzuek lasai jarraitzen dute arazo larrien aurrean? Zientzialari talde batek gure garuneko zirkuituetan topatu ditu galdera hori erantzuteko argibideak.

<http://ttiki.com/26070> (Gaztelaniaz)

Inoizko zulorik handiena Artikoko ozono-geruzan

Orain arte Antartika izan da ozono-geruzan arazoak izan dituen lurraldea, baina aurten Artikoko geruza %40 txikitu da. Antza denez, aurtengo negua hain hotza izan da, atmosferan dauden klorofluoroak aktibatu eta ozonoa ahuldu baitute. Datozen urteetan segitzeko gaia izango da hau ere.

<http://ttiki.com/26071> (Frantsesez)

Babeslea: iametza Interaktiboa

ideia batetik errealitatera

web garapenak

multimedia

aholkularitza

edukiak

iametza
interaktiboa
www.iametza.com
T.943 37 67 16